

عنوان مقاله:

تعمیم پذیری مفهوم «مرکز» از دیدگاه کریستوفر الکساندر در باغ چهلستون بهشهر

محل انتشار:

سومین کنفرانس بین المللی معماری، عمران، شهرسازی، محیط زیست و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

آتنا صالحی - دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد پژوهش هنر، گروه هنر، دانشگاه فنی و حرفه ای، تهران، ایران

مهسا حقانی - گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، تهران، ایران

عالمه صالحی بالادهی - دانشجوی دکترای معماری، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

خلاصه مقاله:

برخی مفاهیم در تکوین عالم و پدیده‌های هستی همواره حضور داشته اند. این مفاهیم ژرف را می توان میانی و اصولی ازلی و ابدی دانست که چون از نظام سردمدی سنن الهی برخاسته اند، در دایره زمان و مکان محدود نخواهند شد. معماری ایرانی اسلامی نیز با تکیه بر قوانین نظام هستی و با تجلی الگوهای کلی آن در جسم و جان خویش، دست به آفرینش مکان زده است. یکی از آشکارترین این اصول در معماری اسلامی، فارغ از زمان و مکان، تجلی مفهوم «مرکز» در معنا و کالبد آن است. هر آفریده واجد مرکزی است که حیات مادی و معنویاش پیرامون آن معنا می یابد. این مفهوم تا حدی در معماری ایرانی اسلامی متجلی شده است که هدف اصلی این معماری را نمایش مرکز چه به صورت مستقیم و چه به صورت غیرمستقیم دانسته اند. مفهوم مرکز تنها در آثار معماری ایرانی به وضوح دیده نمی شود، بلکه در آراء نظریه پردازانی که خارج از این بستر فرهنگی در حوزه هنر و معماری به پژوهش پرداخته اند نیز مطرح شده است. در این میان کریستوفر الکساندر، بحث خود را از وجوه بصری و مادی مرکز آغاز کرده و در نهایت توجه به وجوه غیرمادی و ماورائی آن را ضروری دانسته است. در این مقاله که از نوع تحقیق کیفی است، پس از مروری برگسترهی مفهوم «مرکز»، مضامین نهفته در این مفهوم در بستر اندیشه الکساندر، در باغ چهلستون بهشهر مورد واکاوی قرار می گیرد، اگر باغسازی ایرانی را مبتنی بر اصول و نظامهای بنیادین هستی بدانیم، این نوشتار با روشن کردن بخشی از اصول ثابت موجود در هستی به بازخوانی این نوع معماری کمک می کند و در نهایت از میان مراکز موجود در باغ چهلستون بهشهر که عبارتند از حوض و کوشک و محورهای حرکتی و درختان، دو مرکز (حوض و کوشک) به عنوان مراکز اصلی در این باغ عنوان می شوند.

کلمات کلیدی:

باغ ایرانی، معماری اسلامی، مرکز، کوشک، حوض، چهلستون بهشهر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1959030>

